

csak ez az igazán becsülésre méltó, de szépségét látni és élvezni nem voltak képesek. A vidéki publikum nagy kontingense ugyanis az ízlés fázisának olyan osztályába tartozik, ahonnan nem tud érintkezési pontokat találni a modern iparművészet alkotásai iránt. Ebből pedig rendszeresen gyászos félreértések fakadnak.

Czakó Elemér.

KÜLÖNFÉLÉK.

HÁROM KITÜNTETÉS. A st. louis-i kiállítás adta meg az alkalmat arra, hogy hazai iparművésztünk három jelesét legfelsőbb helyen kitüntetésre méltassák, amelyre mindegyik, külön-külön már régóta busásan rászolgált. *Bachruch* Károly, az évtizedek óta fennálló *Bachruch* A. ékszerész-cég és ezüstárúgyár főnökének a magyar nemesiséget adományozta a király „királykúti” előnévvel, *Zsolnay* Miklósnak, a világhírű pécsi és budapesti *Zsolnay*-gyárak főnökének a III. osztályú vaskoronarendet, *Roth* Miksának pedig, az üvegfestészet és üvegmozaikkészítés magyarországi nagymesterének, a Ferencz József-rend lovagkeresztjét. Jóleső örömmel üdvözljük a kitüntetett érdemes férfiakat, akik céltudatos, hasznos munkásságukkal, nagy szakismereteikkel s a világ legelőkelőbb kiállításain elért számos sikereikkel eddig is már oly sok levéllel gyarapították a magyar iparművészet babérkoszorúját. Szívvel kívánjuk, hogy a hazai iparművészet dicsőségére még soká munkálkodjanak azzal a nemes ambícióval, mint eddig.

ÚJABB IPARPÁRTOLÁSI MOZGALOM. *Feszty Árpád* a napokban felhívást küldött szét, amelynek lényege az, hogy a művészeket tömörítse a magyar ipar szolgálatára és valamilyen úton mindenüvé kiterjedő szervezet alakításával, ezt a majd kifejlődő önálló, eredeti magyar ipar irányítójává és ellenőrzőjévé tegye. Ez a szervezet lesz az összekötő kapocs a fogyasztó és az iparos termelő között. Ellenőrizni

fogja a gyárosokat és kézműveseket, hogy a közönség lelkes föllángolását ki ne használhassák és magyaros cégér alatt esetleg silány, értéktelen, izléstelen dolgot ne varrjanak a nyakába, viszont a fogyasztó közönséget figyelmeztetni fogja a jó magyar munkára. Becsület és izlés — mondja *Feszty* a fölhívásban — a jövő nagy gazdasági harcában a döntő fegyver. Ezzel harácsolta össze Franciaország és Anglia más nemzetek milliárdjait. A magyar nép művészi és ipari hajlandósága, veleszületett műipari érzéke oly nagyfokú, hogy az egész világon csak a japánié múlja fölül. Ezt ki kell használni. Zárjuk el a külföldi termékeket behozó csatornákat, olvasszuk bele a művészi érzést, de a nemzeti jelleget is az iparba és neveljük úgy az iparost, mint a közönséget. Társadalmi mozgalomra és ennek megindítására, vezetésére, szövetkezésre van szükség. *Feszty* Árpád első sorban a magyar írókhoz és művészekhez fordul, hogy ők indítsák meg a mozgalmat és alapítsák meg a szövetkezetet.

Nagy érdeklődéssel várjuk *Feszty* akciójának részletes programját, mint-hogy a most közzé adott fölhívásból csak azt vesszük ki, hogy *Feszty* hazafias mozgalmat akar megindítani a magyar ipar érdekében. Ennek sikerét — természetesen — minden magyar ember óhajtja. Sőt vannak magyarok, akik *Feszty* törekvései érdekében már évtizedek óta munkálkodnak önzetlenül és akik rámutathatnak e téren eddig elért számottevő sikerekre is. Fenntartva *Feszty* Árpád kétségkívül hazafias akciója felett való véleményünknek nyilvánítását arra az időre, amidőn megtudjuk majd az eszközöket és módokat, amelyekkel *Feszty* kitűzött céljait megközelíteni akarja, ez alkalommal a Magyar Ipar ide vonatkozó talpraesett megjegyzéseinek közlésére szorítkozunk, amelyekkel mindenben egyetértünk:

„*Feszty* Árpád konkluziója a fölhívás egy passzusa szerint az, hogy teremtsünk közönséget a magyar iparnak és magyar ipart a közönségnek.

Ha őszinték akarunk lenni, be kell vallanunk, hogy ez a téma nem egészen új és ismerünk mozgalmakat, melyek a magyar iparfejlesztés fontos kérdésével már elébb is foglalkoztak, sőt az iparoság nevelését, a külföldi áru kiszorítását is tervbe vették és ez irányban az utolsó 60—70 esztendő alatt már némi eredményt is tudtak elérni.

De mert szívesen látunk minden új szövetségest, melegen üdvözljük Feszty Árpád úrnak, a jeles magyar művésznek nekibuzdulását. Ki kell azonban ugyancsak teljes őszinteséggel jelentenünk, hogy a főnnebb bőven leközölt felhívás egy kissé homályos. Nem világlik ki, hogy mik volnának Feszty Árpádnak konkrét tervei. Már bármennyire tiszteljük és becsüljük a magyar művészeket, őket nem lehet egyszerűen a magyar ipar ellenőrző tutorainak megtenni, ép oly kevésbé, mint ahogy az iparosok nem lehetnének egyedüli tutorai és ellenőrzői a művészek nemzeti és más irányú alkotásainak.

Miután azonban — és ezt nyomatékkal hangsúlyozzuk újból és újból — minden fontos tényezőnek a közreműködését az iparpártolás terén melegen óhajtjuk s mert Feszty úrnak lelkes egyénisége nyereség volna a hazai ipar összes fontos érdekeinek előmozdítása körül, kívánatos volna, hogy ha tervezett valamely, már létező tekintélyes területben, például a *M. Iparművészeti Társulatban* kifejtene, ha e társulatnak és a többi érdekelt országos szaktestületeknek közreműködését megnyerné mindenestre részletekben is kidolgozandó eszméje és konkrét alakban is megjelölendő tervei keresztülvitelének. Kár volna az erőket ismét szétforgácsolni.

Helyesen mondotta a haza bölcse: nem kell minden véka tiszta buza megőrléseért új malmot építeni. Van nálunk malom elég. Bár csak annyi tiszta búzánk volna, amennyit ezek földolgozni képesek!

HORTI PÁL-ról az utóbbi időben többféle ellentmondó hírek merültek fel a lapokban. Tény az, hogy jeles művészünk ez idő szerint New-Yorkban van, ahonnan még ez év folyamán nagyobb tanulmányútra indul. Nevezetesen a helyszínén akarja tanulmányozni az indus házi ipart, az azték építészeti emlékeket, az amerikai butoripari és egyéb iparművészeti gyári berendezéseket. Visszatérőben útját Japán, Kína és India felé veszi, ahol a bronzöntést, patinázást, zománcolást és a keramiát tanulmányozza. Horti Pált ez útjában a vallás- és közoktatásügyi, valamint a kereskedelemügyi miniszterek támogatják, akik neki külön-külön 6000—6000 koronát engedélyeztek tanulmányútjára. Tanulmányai befejeztével Horti hazatér s kizárólagosan az iparművészetnek szenteli tevékenységét.

AZ 1906. EVI MILANÓI NEMZETKÖZI KIÁLLÍTÁS iparművészeti csoportjának előkészítő bizottsága már megállapította a kiállítás költségvetését s elfogadta a műszaki terveket, melyeket Fittler Kamill igazgató és Fischer Sándor építész terjesztettek a bizottság elé. A magyar csoport mintegy 2700 négyzet méternyi területet foglal el, amelyhez egy nagyarányú, művésziesen megoldott és díszített előcsarnok vezet. A csoportot általában intériuerszerűen oldják meg s ez intériuerök keretében kiállítják a magyar iparművészeti tárgyak mellett az iparművészeti és az áll. ipari szakiskoláknak, továbbá a népipari munkák csoportjait is. A magyar iparművészeti csoportnak installációját Faragó Ödön és Maróti Géza tervezik és ők végzik majd a kiállításnak helyszínén való rendezését is. A bejelentő íveket a napokban küldték szét. Akik a kiállításon résztvenni akarnak és bejelentő íveket eddig még nem kaptak, forduljanak a M. Iparművészeti Társulat titkári hivatalához, amely azokat kívánatra készséggel megküldi.

A VELENCEI KIÁLLÍTÁS MAGYAR TERME. Addig is, míg alkalmunk lesz hazánknak e tárlaton való szereplésével behatóbban foglalkozni, az ottani termünk képét mutatjuk be olvasóinknak. Méreteit illetőleg teljesen azonos a franciák, angolok, németek és svédok által elfoglalt termekkel, vagyis egyenlő elbánásban részesültünk a művészet terén vezetőknél elismert nemzetekkel.

A magyar terem díszítése *Bálint* Zoltán és *Jámbor* Lajos tervei után, régi magyar ornamentális motívumok felhasználásával készült s mindenestül aranyos. Lábazata sárga soborsini márvány. Ugyanebből az anyagból való a kandalló is, melybe *Róth* Miksa színes, szintén magyaros mozaik díszítményeket rakott bele. A terem közepét mahagoni asztal s hat karosszék foglalja el. Ezeknek borítása a torontáli szőnyeggyárban készült, gobelin módjára, *Vaszary* János terve szerint. A padlóra kiterített szőnyeg ugyancsak torontáli munka. Rajzát *Lakatos* Artúr csinálta s első díjjal tüntette ki az Iparművészeti Társulat egy pályázat alkalmából.

A teremnek két bejárata van. Mindkettőben függöny, a karosszékhez hasonló basarózsákkal; ezeket, valamint a képen látható ajtó jobb és bal oldalán, két oszlop közé mintegy fülkébe zárt,

Vaszary-féle kartonok után szőtt szőnyegek *Kovalszky* Saroltát dicsérik. E bejáratnál szemben talált helyet egy nagy üveges szekrény, mely bronz és terrakotta szobrocskákat, plaquetteket, zománcos ötvösműveket, *Zsolnay*-féle edényeket s egyéb iparművészeti alkotásokat foglal magában. Az asztalosmunkát is az építészek tervezték, kivitelükkel *Simay* Lajos volt megbízva.

Osszesen 29 festmény van kiállítva a teremben következő művészekről: *Bihari* Sándor, *Boruth* Andor, *Bosznay* István, *Bruck* Miksa, *Deák-Ebner* Lajos, *Ferenczy* Károly, *Grünwald* Béla, *Knopp* Imre, *László* Fülöp Elek, *Lotz* Károly, *Magyar-Mannheimer* Gusztáv, *Márk* Lajos, *Mednyánszky* László, *Mihalik* Dániel, *Munkácsy* Mihály, *Olgyai* Ferenc, *Paál* László, *Perlmutter* Izsák, *Rippl-Rónai* József, *Szlányi* Lajos, *Ujvári* Ignác, *Vaszary* János, *Wellman* Róbert, *Zemplényi* Tivadar és *Zombori* Lajos. Ezenfelül szoborművek *Beck* Ö. Fülöp, *Berán* Lajos, *Damkó* József, *Ligeti* Miklós, *Szamolovszky* Ödön, *Teles* Ede és *Vedres* Márk szobrászművészekről.

KAPOSVÁRI IPARMŰVÉSZETI kiállítás az eddigi megállapodások szerint augusztus hó 20-án nyílik meg. A helyi végrehajtó bizottság, élén *Scholcz* Gyula elnökkel és *Mihalik* Gyula titkárral, buzgón munkálkodik a kiállítás sikerének érdekében. A kiállítást a vármegyeház disztermében s a mellette levő főispáni egyik teremben lesz. A rendezéssel a M. Iparművészeti Társulat *Kopits* János szobrászművészt bízta meg.

RAJZOLÓK ÉS KÖNYOMÓK kiállítása nyílt meg június hó 22-én az országos iparművészeti múzeumban. E kiállítás anyagának jórésze azokból a rajzokból kerül ki, amelyek a magyarországi „*Senefelder* Egylet” anyagi támogatásával fenntartott és *Harsányi* Lajos tanár vezetés alatt álló kurzuson készültek. E mellett számos litografia van a kiállításon, melyet a kurzus hallgatói, részben mások rajzai nyomán, készítettek.

KARÁCSONYI KIÁLLÍTÁSRA eddig oly nagy számban érkeztek a bejelentések, hogy a jelentkezők egy része nem kaphatta meg a kívánt terjedelmű helyet. A kiállítási bizottság a rendezéssel az idén *Menyhért* Miklóst bízta meg, aki a kiállítás elrendezésének tervével már elkészült.

BAZILIKA BELSŐ DÍSZÍTÉSE. A lipótvárosi Szent István-bazilikának belső művészi díszítését néhány hét múlva teljesen befejezik. Legújabban azokat a fehér márványból faragott angyal-csoportokat helyezték el a kupola-fülkék fölé, melyeket ifjabb *Vastagh* György mintázott. Készen lesz nemsokára *Rollinger* Rezső Szent Lászlója is, meg *Strobl* tanár Szent Gellértje, amelyek a két fülkébe kerülnek; *Sennyei* Szent Erzsébetje már a helyén van. A szentély és a főoltár teljesen készen van s a közelben elhelyezik a Szent István életéből vett nevezetesebb eseményeket megörökítő reliefeket, amelyek bronzba vannak öntve s csupán az aranyozásokon dolgoznak még. Teljesen készen vannak a mellékoltárok s valamennyi oltárkép is. Az orgonán is kevés dolog van hátra s be vannak illesztve a kapuk, meg szélfogók. A főkapu valóságos remeke a magyar iparművészetnek, szárnyait az apostoloknak domborművű mellképei díszítik. Megvan az egész bútorzat, el vannak helyezve a világitást szolgáltatató falikarok, szóval minden rendben van, egynémely apróság kivételével. A templom dús márványzatát újólag teljesen áttisztítják s csak azután helyezik az oltárokra a szükséges kellékeket. A fölszentelés napja október 4-ére, a király nevenapjának évfordulójára van kitűzve.

TREFORT PLAQUETTEK, melyeket a Magyar Iparművészeti Társulat tudvalevőleg *Berán* Lajosnak kiválóan sikerült mintája nyomán készítettett, már kaphatók a M. Iparművészeti Társulat titkári hivatalában. Egy bronzpéldány ára 10 korona, ezüstből készült példányok megrendelhetők 20 korona árban.

KERESKEDELEMÜGYI M. K. miniszter iparművészeti állami érmét eddig tizenkilenc művészi iparosnak ítelték oda. Az érmek végre elkészültek s a M. Iparművészeti Társulat a napokban küldte azokat meg a kinttettett iparosoknak.

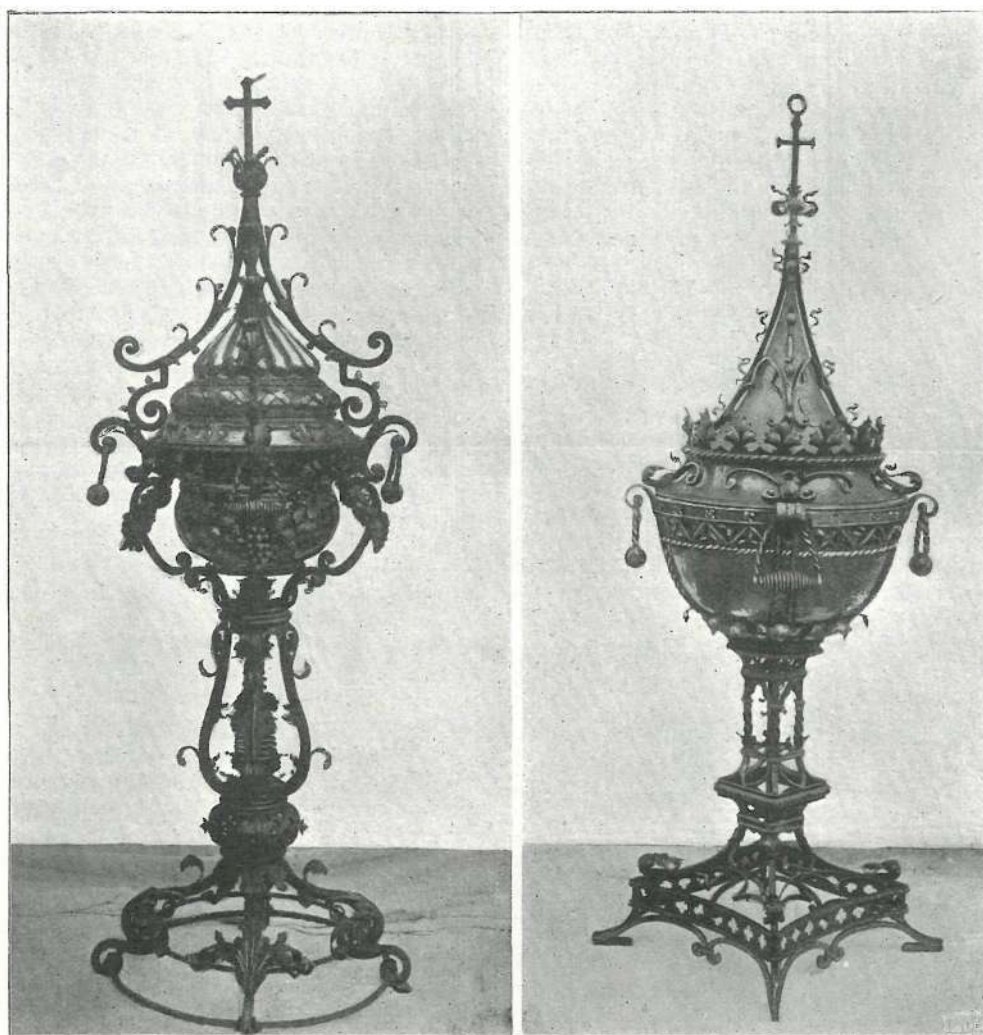
ÉRDEKES MISERUHÁT MUTATHATUNK BE A XVIII. SZÁZADBÓL dr. *Szinek* Izidor pannonhalmi főiskolai tanárnak sziveségéből, aki annak fényképét rendelkezésünkre bocsátotta. A fehér selyemalapú és dús aranyhimzéssel díszített miseruha a XVIII-ik század vége felé került egy egykori bencésnek, *Polgár*

KÜLÖNFÉLÉK

Sándornak a birtokába, aki a rend feloszlatása után katona-lelkész volt. Midőn 1802-ben a rendet visszaállították, magával hozta s azóta a rend tulajdona.

KÉT KERESZTELŐ KÚT fotografiáját kaptuk Kassáról, amely a tarcali és a nagymihályi templomok keresztelőkútjait ábrázolja. A kovácsolt vasból készült kutakat *Konrády* Lajos szentszéki jegyző és kato-

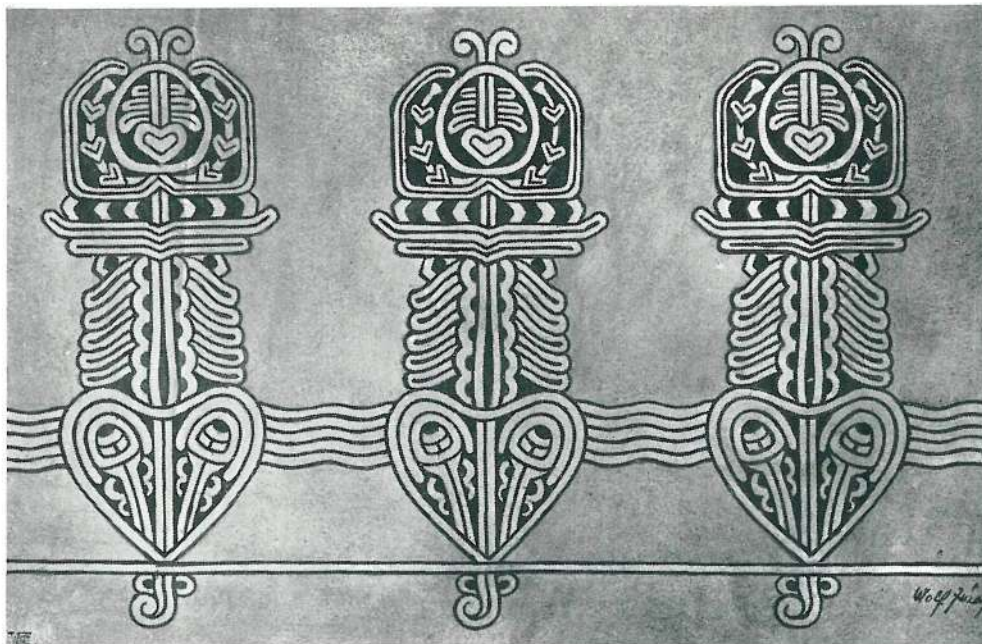
nai lelkész tervezte, akinek tervei után eddig már számos sikerült iparművészeti munka készült. Valóban kívánatos volna, ha főtiszt. Konrády úr példáját főtiszt. kollegái megszívlelnék s a papság köréből mennél többen gyakorlatilag is foglalkoznának az iparművészettel. Hiszen gyakran dönteniök kell iparművészeti kérdésekben, ami pedig, mint azt sokszor tapasztaljuk, rossz eredményre vezet, ha a kellő szakismeret hiányzik.

A TARCALI TEMPLOM
KERESZTELŐ KÚTJA
KOVÁCSOLT VASBÓL

TERVEZTE KONRÁDY LAJOS
KÉSZÍTETTE BUCHNER BÉLA
KASSAI VASMŰVES

A NAGYMIHÁLYI TEMPLOM
KERESZTELŐ KÚTJA
KOVÁCSOLT VASBÓL

FALI FRIZ

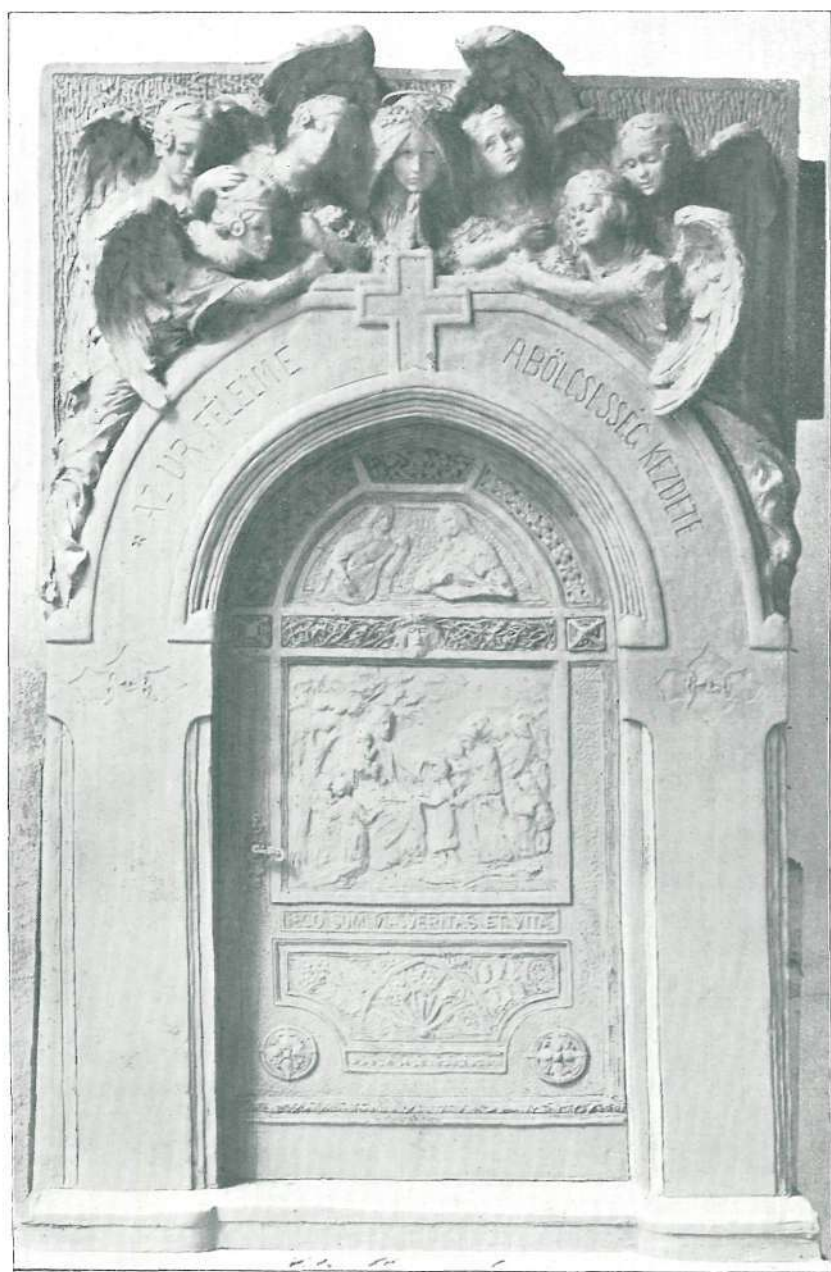
TERVEZTE WOLF JÓZSEF

MÁRVÁNY-KANDALLÓ
TERVEZTE POROSZLAI SÁNDOR

DÍSZITÓ SZOBRÁSZATI OSZTÁLY
TANÁR MÁTRAI L. GYÖRGY

Az orsz. m. kir. iparművészeti iskola pályázatai.

SEKRESTYE-AJTÓ
(KERET MÁRVÁNY, AJTÓ TÖLGYFA)

I. DÍJ

TERVEZTE ÉS MINTÁZTA
NEMES GYÖRGY

Az orsz. m. kir. iparművészeti iskola pályázatai.

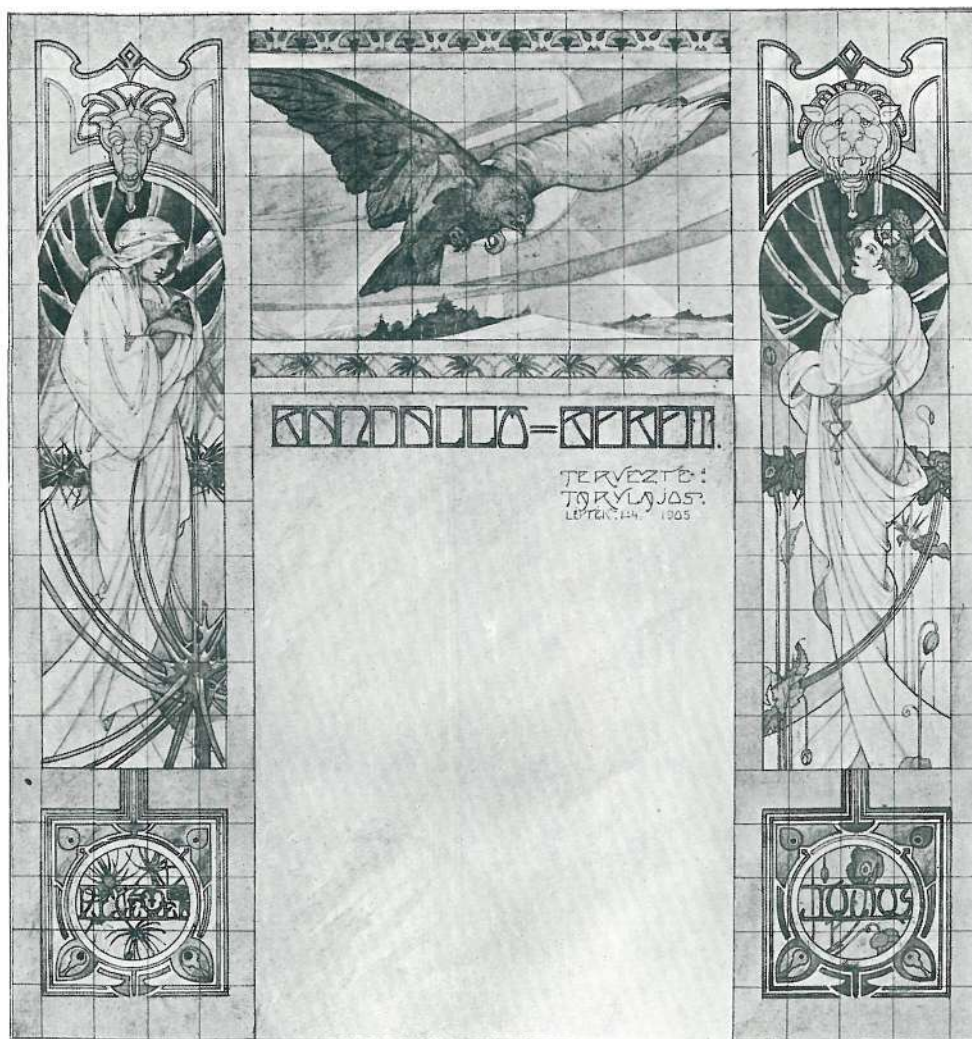
SEKRESTYE-AJTÓ
(KERET MÁRVÁNY,
AJTÓ TÖLGYFA)

III. DÍJ

TERVEZTE ÉS MINTÁZTA
SZÉKELY KÁROLY

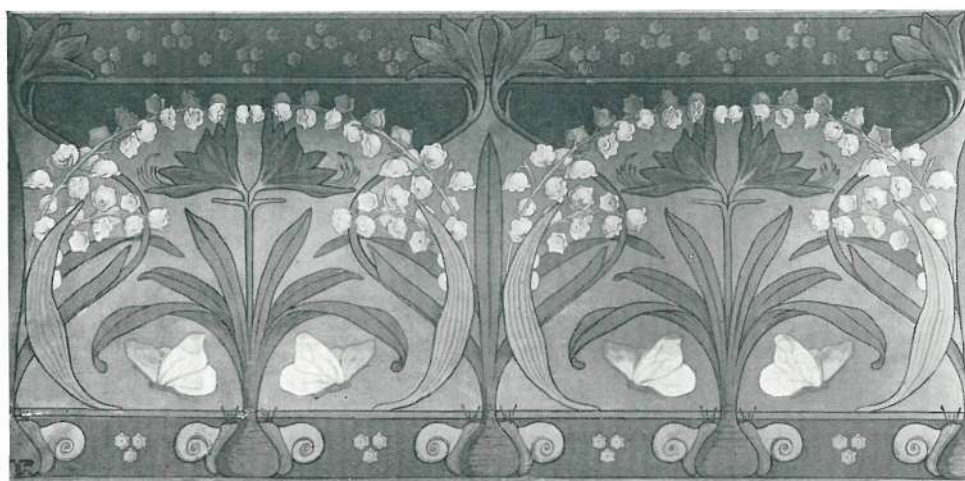
Az orsz. m. kir. iparművészeti iskola pályázata.

KANDALLÓ-KERET
TERVEZTE TARY LAJOS

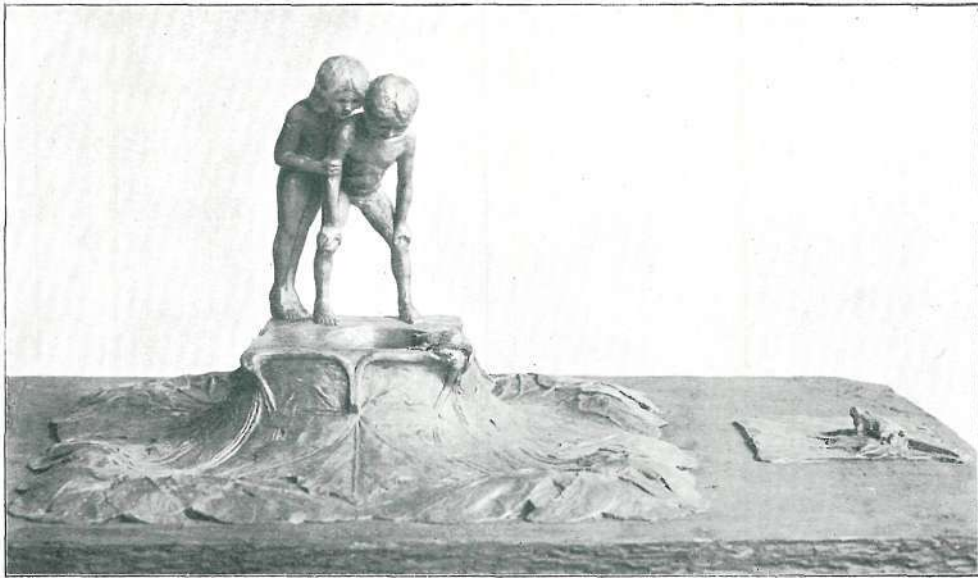
IPARMŰVÉSZETI TERVEZÉS
TANÁR BENCZÜR BÉLA

FESTETT FRIZ
TERVEZTE LIPÓTH FERENC

DÍSZÍTŐ FESTÉSZETI OSZTÁLY
TANÁR FEICHTINGER GYÖRGY

Az orsz. m. kir. iparművészeti iskola pályázatai.

BRONZTINTATARTÓ
NŐI IRÓASZTALRA

I. DÍJ

TERVEZTE ÉS MINTÁZTA
FRIM JENŐ

Az orsz. m. kir. iparművészeti iskola pályázatai.

PAIZS
FÉMDOMBORÍTÁS

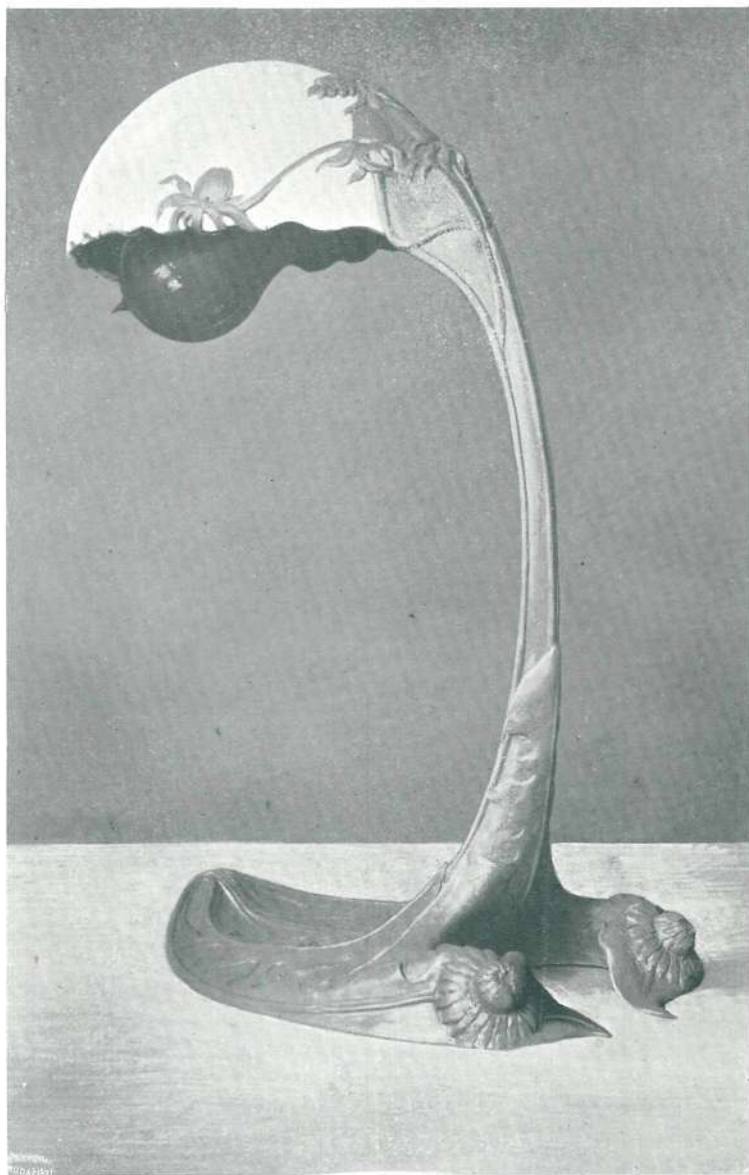
TERVEZTE ÉS MINTÁZTA
MÜHLSTEIN IMRE

VILLANYLÁMPA
TERVEZTE KISS KÁROLY

KISPLASZTIKAI OSZTÁLY
TANÁR LORÁNFI A.

Az orsz. m. kir. iparművészeti iskola pályázatai.

VILLANYLÁMPA
TERVEZTE BÓDY KÁLMÁN

KISPLASZTIKAI OSZTÁLY
TANÁR LORÁNFI A.

Az orsz. m. kir. iparművészeti iskola pályázatai.

EZÜST EMLÉKTÁL
TERV. MÜHLSTEIN IMRE

ÖTVÖS SZAKOSZTÁLY
TANÁR IFJ. HERPKA KÁROLY

FAYENCE-VÁZA
TERVEZTE
JESZE KÁLMÁN

IPARMŰVÉSZETI
TERVEZÉS
TANÁR
BENCZUR BÉLA

Az orsz. m. kir. iparművészeti iskola pályázatai.

